

však podrobeni kontrolním předpisům důchodkového úřadu dle zák. ze dne 15. dubna 1881 č. 43 ř. z.; rovněž sluší právě tak oprávnění k obchodu kartami hracími přiznati všechněm oněm živnostníkům, jež nabyli nějaké živnosti podle § 38 ř. živn., jelikož tito majitelé živnosti oprávnění jsou při nejmenším vykonávati ona živnostenská oprávnění, jakáž přináležejí obchodníkům zbožím smíšeným.

II. Úřední (důchodková) kontrola výroby a obchodu kartami hracími. Výrobci karet ku hraní a obchodníci jimi povinni jsou vésti o zásobě hracích karet, o nově zhotovených, dodaných, odbytých nebo jinakým způsobem použitých kartách hracích zvláštní zápisy úřady finančními ověřené a tam zanéstí ihned každou změnu nastalou; nadto pak musí předložiti orgánům revisí pověřeným na žádost kdykoli jimi projevenou ony zápisy o kartách obligatorně vedené a zároveň jim dovoliti, aby si činili výpisky, ukázati jim svou zásobu karet ku hraní, a vůbec propůjčiti se jim vůbec ku všechněm oněm pomocným službám osobně nebo zřízcenci svými, jichž nezbytno k tomu, aby dotyční orgánové mohli úřední úkony své obstarati v předepsaných mezích. Jestliže se na majitele místností, v nichž se po živnostensku karet hracích upotřebí, udá, že používá karet nekolkových nebo náležitě nekolkových, má úřad finanční na základě tohoto oznámení naříditi, aby se orgány jím vyslanými za spolupůsobnosti některé osoby místní vrchnosti prohledala místnost obchodní a obydlené místnosti s ní snad spojené.

III. Přestupky: Viz čl. »Poplatky kolkové z karet hracích«.

Výrok porotců (verdict).

I. Pojem.

Výraz »verdikt« skládá se z latinských . »vere« »dictum«, kteréž označení shoduje se úplně se rčením: »hlas lidu — hlas boží«. Verdikt jest výrok porotců o vině obžalovaného resp. zodpovědění otázek porotcům daných.

II. Porada porotců o výroku.

Kdežto v Anglii jest dovoleno, aby se porotci o verdiktu ještě v zasedací síni usjednotili, stanoví náš trestní řád ve shodě s trestními řády skorem všech ostatních států pevniny, aby se porotci odebrali do své poradní síně. Během porady zakázán jest jim pak všeliký styk s jinými osobami. Ovšem plyne již z povahy věci, že musí se z tohoto pravidla připustiti výjimka, jelikož náhlé ochuravění některého porotce během porady neb jiné nahodilé příběhy činí nezbytným, aby též osoby třetí do poradní síně se odebraly. K poradě odevzdají se porotcům od předsedy podepsané otázky; arch otázek jest tak zařízen, že se může vedle každé otázky napsati odpověď: nad to ještě odevzdají se porotcům: spis obžalovací, nález vynesení o eventuelních námitkách, předměty průvodní, protokoly o ohledání, jakož i ostatní spisy vyjímajíc jediné protokoly o výsledku, které při hlavním přelíčení nebyly přečteny. Jakmile se porotci odeberou do poradní síně, nařídí předseda, aby obžalovaný ze síně zasedací byl vzdálen (§ 325 odst. 2 tr. ř.). Porotci nesmějí poradní síň opustiti, dokud nevynesli výrok.

III. Při hlasování porotců nesmí pod zmatečností nikdo býti přítomen (§ 327 tr. ř.). Porotci rozuměti dlužno členy lavice porotců. Hlasování bylo by zmatečným i tenkrát, kdyby přítomen byl náhradní porotce, který nenastoupil na místo některého hlavního porotce (roz. ze

dne 1. února 1878 č. 12.947 sb. č. 169). Po poradě nechá vrchní porotce hlasovati o jednotlivých otázkách v pořadí, v jakém od předsedy byly dány. Hlasuje se ústně, a každý porotce musí zvláště o jeho prohlášení býti dotázán. Vrchní porotce hlasuje naposledy. Porotci hlasují o každé otázce slovem »ano« neb »né«; jest jim však dovoleno k otázce též jen částečně přisvědčiti neb ji zamítnouti. Při částečném přisvědčení otázky musí se obmezení krátce naznačiti. Odpověď jest pak: »ano ale s vyloučením těch neb oněch v otázce obsažených okolností«. Porotci nesmějí však ke svému výroku připojovati poznámky, ku kterým nebylo jim soudcovskými otázkami dáno podnětu (roz. ze dne 12. února 1875 č. 13.683 sb. č. 46). Dodatky ku výroku, jimiž porotci překročili příkázaný jim obor jsou bez právního účinku a nelze jich pro vynesení rozsudku užiti (roz. ze dne 20. prosince 1879 č. 11.285, sb. č. 231).

Ku přisvědčení k otázce viny, jakož i k otázkám ohledně okolností přitěžujících potřebí jest většiny dvou třetin hlasů; ve všech ostatních případech rozhoduje prostá většina, při rovnosti hlasů mínění obžalovanému příznivější. Bylo-li přisvědčeno k otázce hlavní mohou se přehlasování porotci zdržeti hlasování o otázkách dodatečných; jich hlasy přičítají se pak ke hlasům obžalovanému nejpriznivějším. Prostá většina hlasů stačí ku nepříznivému zodpovědění otázky dodatečné (roz. ze dne 17. května 1879 č. 3425, sb. č. 199). Vrchní porotce počítá hlasy a napíše vedle každé otázky dle toho, jak byla zodpověděna, »ano« neb »ne« s případnými obmezeními a udá poměr hlasů. V naznačení výroku porotců, jež musí porotcem býti podepsáno, nesmí býti ničeho radirováno; přetržení poznámky na okraji neb závorky musí od vrchního porotce výslovnou poznámkou jím podepsanou býti potvrzeny.

IV. Prohlášení výroku.

Po skončeném hlasování odeberou se porotci zpět do síně zasedací a zaujmou svá místa. Předseda vyzve je, aby výsledek porady sdělili. Na to povstane vrchní porotce a prohlásí: »Porotci zodpověděli dle přísahy a svědomí dané jim otázky, jak následuje«. Co se dotýče formule, kterou vrchní porotce výrok porotců prohlašuje, byl při poradě o řádu trestním zevrubně v úvahu vzat čl. 348 zákonníka »Code d'instruction crim«, který nařizuje, že užiti má vrchní porotce formule »devant Dieu et devant les hommes«. Avšak přišlo se k úsudku, že tato formule obzvláště odvolávání se na boha, ačkoliv jest tak slavnému okamžiku dosti přiměřenou, přece není úplně na místě, jelikož se při prohlašování výroku snadno mohou sběhnouti nedorozumění, při kterých odvolávání se na boha a božství zajiště vždy jest povážlivým; proto přijal čl. 330 tr. ř. pouze odvolávání se na přísahu a svědomí. Na to přečte vrchní porotce, a sice pod zmatečností, za přítomnosti všech porotců kladené otázky a bezprostředně po každé připojený výrok porotců. Na to odevzdá podepsaný arch otázkový předsedovi, který jej též podepíše a také zapisovatelem dá podepsati. Jakmile porotci opustili poradní síň, nemůže již žádný z nich od svého dřívějšího mínění upustiti; nová porada může jen tenkrát býti připuštěna, jedná-li se o odstranění nepravého udání, které se jenom nedorozuměním do výroku vloudilo. Pokud rozsudek nebyl prohlášen, musí však každému porotci býti poskytnuta příležitost, takovéto nepravé udání, kteréž se jenom nedorozuměním do výroku bylo vloudilo, konstatovati. Ve čl. »Oprava výroku porotců« jest blíže vyloženo řízení, když výrok porotců jest ne-

určitý, neúplný neb sám sobě odporující. Předseda prohlásí porotcům, že jsou oprávněni pouze ke změně v odpor vzatých odpovědění nových neb změněných otázek (§ 331 tr. ř.). (Ostatně srov. čl. »Poučení porotců«). Předseda dá pak obžalovaného do zasedací síně opět předvésti a v jeho přítomnosti výrok porotců neb nález dle § 332 tr. ř. vyneseny, zapisovatelem přečísti (§ 333 tr. ř.).

V. Prohlášení rozsudku na základě výroku.

1. Zní-li výrok porotců »nevinen« vynesou soud porotní ihned rozsudek osvobozující, který má obžalovanému býti ihned vyhotoven (§ 334 tr. ř.). Při poradě o trestním řádu naskytla se otázka, zda v tomto případě má obžalovaný býti osvobozen nařízením předsedy neb nálezem. Rozdíl tento nemá sice žádného podstatného významu, avšak správnějším se zdá, aby osvobození obžalovaného stalo se rozsudkem, aby tím základní myšlenka zřízení porotního, spolupůsobení soudců stálých a porotců došla výrazu; kromě toho připouští se dle trestního řádu i v případě osvobození stížnost zmatečná, která jeví se správnější proti nálezu než proti nařízení předsedy (srov. motivy k tr. ř.).

2. Je-li soud toho názoru, že skutek, který obžalovaný dle výroku porotců spáchal, není trestným, nalezne na osvobození obžalovaného (§ 337 tr. ř.).

3. V ostatních případech nalezne soud po svědomitém zkoumání okolností přitěžujících a polehčujících na přiměřený trest a sice i tenkrát, když by případ dle výroku porotců nenáležel více ke kompetenci soudu porotního.

4. Byl-li obžalovaný uznán vinným a je-li soud jednohlasně toho názoru, že se porotci při svém výroku u věci hlavní mylili, nalezne, aniž by to mohly strany navrhnouti, že se má rozhodnutí odložit až do nejbližšího zasedání soudu porotního a věc přikázati před jiný soud porotní.

5. Shledá-li soud, že se porotci při svém výroku o obžalobě proti více obžalovaným vznesené pouze ohledně jednoho z nich neb při více bodech obžaloby pouze ohledně některého bodu mylili, má přikázání v odst. 4. zmíněné pouze na tohoto obžalovaného neb pouze na tento bod obžaloby obmeziti a zůstane přikázání to bez účinku na ostatní. Při opětovném přelíčení nesmí žádný ze soudců předsedati a žádný z porotců býti připuštěn, kteří se prvního přelíčení účastnili. Shoduje-li se výrok druhého soudu porotního úplně s výrokem prvního, musí jej soud svému rozsudku za základ položiti (§ 332 tr. ř.).

Vyrovnání.

I. Pojem.

§ 1380 o. o. z. označuje vyrovnání jako smlouvu novační o sporných nebo pochybných právech, kterouž každá strana se zavazuje něco dát, činiti nebo něčeho opomenouti. K podstatným podmínkám vyrovnání tudíž náleží:

1. Nejistota resp. pochybné trvání určitého poměru právního nebo spornost nároku, kteréžto příčiny nejčastěji zavádají podnět k uzavření vyrovnání. Vzhledem k tomu, že sporný poměr vyrovnáním se konečně upravuje, má vyrovnání obdobný význam jako rozsudek; vyrovnání jest smlouvou, má však zároveň v jistém směru povahu rozsudku. Na tento moment kladlo zejména římské právo větší váhu než zákony novější.